

מסכת נדרים דף לה.

• איתביה...

או אמר לו ראובן לשמעון, השאילני קרדומך המונחת בפנינו,	אמר לו ראובן לשמעון, השאילני פרתך המונחת בפנינו,
ואמר לו שמעון לראובן, קונם עליך קרדום זה אם יש לי קרדומות אחרים,	אמר לו שמעון לראובן, קונם עליך פרתי זו אם יש לי פרות אחרים,
(דאמר ראובן לשמעון דאין לו פרות או קרדומות אחרים, ולכן אינו יכול להשאיל לו, שצריך הפרה או קרדום לעצמו)	
ולבסוף נמצא שיש לו פרות או קרדומות אחרים, בחיינו של המדיר, אסור למודר ליהנות מהן, אבל אם מת המדיר וירשו בניו את נכסיו, או שנתנה אותו פרה או קרדום במתנה, הרי זה מותר, משום דכי מת או שנתנה במתנה, לא פרתו ולא קרדומו ולא נכסיו הן, וקס"ד שהמדיר נתן למודר, ואפ"ה מותר	
קושית הגמ' - קשיא על רבא דאמר באמר ככרי עליך שאסור ליתן לו במתנה, וכאן בפרתי עליך, מותר ליתן לו במתנה?	
תירוץ הגמרא - כאן שניתנה לו ע"י אחר, דהיינו ע"י אחר, שנתנו מדיר לאיניש דעלמא, ואח"כ נתנו זה למודר, דיקא נמי דקתני "שנתנה לו, ולא קתני "שנתנה לו", כלומר שכך היתה קבלה בידם לקרות נתנה בחיריק, אע"פ שאין בכתוב שום הפרש	

• דברי הר"ן - ולענין הלכה...

ולענין הלכה קיי"ל אע"ג דיהביה ניהליה במתנה, אסור,
דהכי פשט ליה רבא דאסור ליתן למודר במתנה,
ואסיקנא דיקא נמי דקתני וכו', דמשמע דוקא בנתן לאיניש אחר, אבל אסור ליתן בעצמו למודר במתנה,
וכתב הרשב"א דכי היכי דיהבה במתנה, אסור,
ה"ה אם לקחו מודר ממנו, דחד טעמא הוא (שעדיין חשוב כנהנה מהמדיר, שמחמת נכסיו באה לו הנאה זו)

• בעא מיניה רבא מרב נחמן...

יש מעילה בקונמות או לא,
שהאוסר דבר עליו בקונם ונהנה ממנו, מי מחייב מעילה או לא,
מי אמרינן דעשאו כקרבן, וחייב עליו אשם מעילה כנהנה מן הקדשים או לא?
א"ל רב נחמן, תניתוה, מקום שנוטלין עליה שכר, תפול הנאה להקדש, למימרא כהקדש, דאי לא דמי קונמות להקדש, הוה ליה למימר יוליך הנאה לים המלך כדקתני בכל דוכתא, אלא משום דבקונמות יש בהן מעילה כהקדש, כיון דבהקדש עסיק, תנא תפול הנאה להקדש

מסכת נדרים דף לה.

• כתנאי...

מעילה בקונמות	קונם כללי - קונם ככר זו הקדש, ואכלה, (1)	קונם פרטי - קונם ככר זו עלי הקדש, ואכלה,
ר' מאיר - יש מעילה בקונמות	בין הוא בין חברו, מעל (2)	הוא מעל (3), חברו לא מעל (4)
חכמים - אין מעילה בקונמות	לא מעל, לפי שאין מעילה בקונמות	לא מעל, לפי שאין מעילה בקונמות
(1) קונם ככר זו הקדש, שאסרה בקונם לכל, כהקדש שהוא אסור לכל אדם		
(2) בין הוא בין חברו מעל, דיש מעילה בקונמות, לפיכך יש לה פדיון, דכיון דמתסר אכולי עלמא כהקדש, תפיס פדיונו		
(3) הוא מעל, דנהי דלא מיתסרא אלא עליה, כי מתהני איהו מינה, מעל		
(4) חברו לא מעל, לפיכך אין לה פדיון, דכיון דחברו לא מעל, לא אלים כהקדש למתפס פדיונה		
ולענין הלכה קיי"ל כר"מ דיש מעילה בקונמות, דהא רב נחמן פשיט ליה לרבא ממתניתין שיש מעילה, ובמסכת שבועות נמי מהפכינן דר"מ לרבנן, הלכך קיי"ל דיש מעילה, וקיי"ל נמי דקונם כללי יש לו פדיון, ומסתפקא ליה להר"ן, מאן דמעל בקונמות, אי מישתרי ההוא קונם לבתר דמעיל כהקדש שיוצא לחולין ע"י מעילה		

• א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי...

א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי, ככרי עליך, ונתנה לו במתנה,	
כי היכי דאמר בהקדש דנטל אבן או קורה של הקדש, מעל, אע"פ שלא הוציאה, הכא נמי, מכיון שזכה בה, שייכא מעילה, שיצאה מרשות אוסר, ונכנסה לרשות מקבל,	
למ"ד יש מעילה בקונמות, מי מעל בנתינה זו,	
למעול נותן,	ולמעול מקבל, יכול המקבל לומר שאילו היה יודע שהוא של איסור,
הא לא אסרה עליה? (5)	לא היה רוצה לזכות בה, ונמצא זכיה בטעות, ואינה זכיה? (6)
א"ל רב אשי, מהשתא אין אחד מהם מועל מהנך טעמי דאמרת, אלא מיהו לכשיוציא מעל, נהי דגבי זכיה, אמרינן זכיה בטעות היא, לכשיוציא, לא אמרינן הכי, מידי דהוה אכל מוציא מעות הקדש לחולין, כסבור של חולין הוא, מועל, אף זה מעל	
(5) כתב הר"ן מכאן קשיא להרמב"ם (מובא בר"ן דף טו.) שכתב המדיר את חברו והאכילו, לוקה הנותן משום לא יחל דברו, וכאן אמרינן שהנותן לא מעל, שלא אסר על עצמו:	
(6) ואע"ג דבמוציא מרשות הקדש, אפשר דאפילו בטעות מעל, שאני הכא שהוא לא הוציאה אלא חברו הוציאה, וזה לא עשה אלא שקבלה	

מסכת נדרים דף לה:

• משנה

המדיר מותר לתרום את תרומתו של מודר ומעשרותיו לדעתו (בגמרא מפרש לדעתו דמאן),	
ואי האי מדיר כהן הוא, מקריב עליו קיני (1) זבין, קיני זבות, קיני יולדות, חטאות ואשמות,	
ומלמדו מדרש הלכות ואגדות, דמצות לאו ליהנות ניתנו	
אבל לא ילמדנו מקרא (בגמרא מפרש טעמא)	אבל מלמד הוא את בניו ואת בנותיו מקרא
(1) לפי שכל אלו מביאין שתי תורין, קראם "קן"	

• סיכום

קיני זבין וכו'	מקריב
מדרש, הלכות, אגדות	מלמדו
מקרא	לא ילמדנו, אבל מלמד הוא לבניו ולבנותיו

• גמרא - איבעיא להו...

הני כהני שלוחי דידן הוו או שלוחי דשמיא? (2)	
למאי נפקא מינה, למודר הנאה,	
אי אמרת דשלוחי דידן הוו, הא מהני ליה (3) ואסור,	ואי אמרת שלוחי דשמיא, שרי (4)
(2) ואע"ג דבקדושין אסיק רב הונא דשלוחי דרחמנא נינהו, דאי ס"ד שלוחי דידן נינהו, מי איכא מידי דאנן לא מצינן למיעבד, ואינהו עבדי, אפילו הכי בעי הכא למיפשטא ממתניתין או מברייטא	
(3) אי שלוחי דידן הוו, כיון דעביד שליחותיה, מהני ליה הוא, ואסור	
(4) אי שלוחי דשמיא, אע"ג דשרו להו בהאי קרבן למיכל בקדשים, אין זה אלא גרמת הנאה בעלמא ושרי	

מסכת נדרים דף לה:

• ת"ש דתנן...

ת"ש דתנן במשנתנו ומקריב עליו קיני זבין וכו'	
בשלמא אי שלוחי דשמיא נינהו, אע"ג דשרי להו בהאי קרבן למיכל בקדשים, אין זה אלא גרמת הנאה בעלמא ושרי,	אלא אי אמרת שלוחי דידן, כיון דעביד שלוחתיה, מהני ליה, וא"כ אמאי מקריב עליו קיני זבין וכו'
אלא לאו ש"מ שלוחי דשמיא נינהו	
קושית הגמרא - וליטעמך דבעית למיפשט ממתניתין דשלוחי דשמיא נינהו, ליתני מקריב עליו קרבנות, אמאי תני דוקא קיני זבין וכו',	
אלא משום דזב וזבה ומצורע ומצורעת ויולדת מחוסרי כפרה הם, וקרי להו מחוסרי כפרה משום שאסורין ליכנס למקדש ולאכול בקדשים עד שיביאו כפרתן,	
והני מחוסרי כפרה, כיון דאין קרבנן בא לכפרה על חטא, אין צריכין דעת, אבל כל שצריכין כפרה על חטא, צריכין דעת,	
ומקור שמחוסרי כפרה שאני דאין צריכין דעת בעלים להקריב קרבנות, דא"ר יוחנן, הכל צריכין דעת חוץ ממחוסרי כפרה, שהרי אדם מביא קרבן על בניו ובנותיו הקטנים, שנאמר "זאת תורת הזב", בין גדול בין קטן, וכי היכי דאדם מביא קרבן על בנו קטן שאין לו דעת, הכי נמי שלא מדעתו של חבירו,	
ולפי הנ"ל י"ל דאדרבה תפשוט לאידך גיסא, דכיון דקתני במשנתנו שהמדיר מקריב מחוסרי כפרה בלחוד, משמע דוקא הני, משום דכיון דאין צריכין דעת, ודאי כהן לאו שליחותן קעביד, אבל בשאר קרבנות הצריכין דעת, שלוחי דידן נינהו, ואסור המדיר להקריב בעבור המודר, דאי לא, ליתני מקריב עליו קרבנות, והוה רבותא טפי	ומיהו לא מיפשטא בעיין לגמרי, דאיכא למימר דתנא מחוסרי כפרה לאשמועינן רבותא, דאע"פ שמתירו לאכול בקדשים, שרי, וכל שכן בשאר קרבנות שאין בהם מעלה זו, דשרי, דשלוחי דשמיא נינהו, ומדרי יוחנן נמי דאמר הכל צריכין דעת, לא מיפשטא בעיין לומר דשלוחי דידן נינהו, דאיכא למימר דרחמנא שוינהו לכהני שלוחין כל היכא דאיכא דעת בעלים

• סיכום

מדיר מקריב בשביל מודר...	קיני זבין וכו'	כל קרבנות	דהא...
ראיה של הגמרא	שלוחי דשמיא, ומותר להקריב	(שלוחי דשמיא, ומותר להקריב)	תנן ומקריב עליו קיני זבין וכו'
פירכא - ליתני כל קרבנות	שלוחי דשמיא, ומותר להקריב	שלוחי דידן, ואסור להקריב	דוקא במחוסרי כפרה, שלוחי דשמיא
ר"ן - מיהו לא מיפשטא בעיין	שלוחי דשמיא, ומותר להקריב	שלוחי דשמיא, ומותר להקריב	קיני זבין רבותא טפי דמתירו בקדשים, וכ"ש שאר קרבנות

מסכת נדרים דף לה:

• אלא מעתה...

ר' יוחנן אמר "זאת תורת הזב", דסבירא ליה ד"תורת" אתי לרבווי קטן	
קושית הגמרא	תירוץ הגמרא
"זאת תורת היולדת לאתויי מאי, דליכא למימר בין גדול ובין קטן, דקטנה לאו בת לידה היא? (1)	"זאת תורת היולדת", לרבווי בין פקחת בין שוטה (2)
(1) דהא תני רב ביבי קמיה דרב נחמן, שלש נשים חייבות לשמש במוך, קטנה ומעוברת ומניקה, קטנה משום סכנה שמא תתעבר ותמות, אלמא לא משכחת לה יולדת שהיא קטנה, וכי תימא מאי קושיא, הא אסיקנא במסכת יבמות דשמא תמות קאמר, ואפשר נמי דלא מיינתא, איכא למימר מאן דסבר הכי, התם ס"ל דבנים הרי הן כסימנים, א"נ עדיפי מסימנים, הלכך גדולה היא, ולא משכחת קטנה שתלד	
(2) שכן אדם מביא קרבן על אשתו שוטה, כדברי ר' יהודה דאדם מביא קרבן על אשתו, כלומר, אי לא אשכחן דאדם מביא קרבן על אשתו, לא הוה מרבינן שוטה, דלמאן קא מזהר רחמנא, בשלמא בקטן, לאבזה קא מזהר, אלא שוטה, למאן, אבל השתא דאמר ר' יהודה דאדם מביא קרבן על אשתו, איכא לאוקמי קרא ד"זאת תורת היולדת" ליולדת שוטה, שאין אנו צריכין דעתה, אלא דעת הבעל, כיון שהוא מביא קרבנותיה, וזה דאמרין שר' יהודה אומר שמביא קרבן על אשתו, דתנאי (לפי גירסת הר"ן) אדם מביא קרבן עשיר על אשתו, וכל קרבנות שחייבת, אמר רב יהודה לפיכך אם פטרה, אינה חייב באחריותו, שכך כותבת לו "אחריות דאית לי עליך מן קדמת דנא", והכי פירוש, אדם מביא קרבן עשיר על אשתו, שאע"פ שכל אשה שיש לה בעל לא הויה עשירה, שהרי כל מה שקנתה אשה, קנה בעלה, אפ"ה כיון שבעלה עשיר, מביא בשבילה קרבן עשיר בקרבנות שהיא בעולה ויורד, לפי שהבעל חייב בקרבנות אשתו, וכן כל קרבנות שהיא חייבת למעוטי נדריה ונדבותיה,	
ר' יהודה אומר, לפיכך אם פטרה, כלומר שגרשה, אינו חייב באחריותו, שכך כותבת לו בשובר שהיא עושה לו בשעת גירושין מכתובתה, שכותבת לו שהיא מוחלת כל אחריות שיש לו עליו מקודם לכן, ובכלל זה גם הקרבנות שהיה חייב הבעל להביא בעבורה בשעה שהיתה אשתו, והא דאמר הכא שכן מביא אדם קרבן על אשתו כר' יהודה, לאו דוקא כר' יהודה, דהא תני רישא סתמא אדם מביא קרבן עשיר על אשתו, אלא משום דלא ידעינן מאן ניהו ת"ק, ור' יהודה איירי בה, תלינן לה לדידיה	

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.